

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

«ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΝΟΙΧΤΟ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 4, 5 & 6 ΜΑΪΟΥ 2018

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

σε συνεργασία με την ομάδα έργου του Ευρωπαϊκού της Προγράμματος Erasmus+ με τίτλο: «Managing the refugee and migrant flows through the development of educational and vocational frames for children and adults», Xenios Zeus

Περιλήψεις βιωματικών εργαστηρίων

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Η σχολική διαμεσολάβηση ως εναλλακτικός τρόπος επίλυσης διαφόρων στο σχολικό περιβάλλον

Κύρου Αναστασία, Σχοινά Κλεονίκη

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Το εργαστήριο πραγματεύεται την εφαρμογή των αρχών και των κανόνων της Διαμεσολάβησης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών, για την αντιμετώπιση της σχολικής βίας και εκφοβισμού και ως μια καλή πρακτική για την αντιμετώπιση παραβατικών συμπεριφορών στο σχολικό περιβάλλον, καθώς και για την προαγωγή θεμελιωδών αρχών αρμονικής συνύπαρξης, όπως ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η διαχείριση των συναισθημάτων σε μια σύγκρουση, η ανάπτυξη της υπευθυνότητας, της ενσυναίσθησης και του αλτρουϊσμού. Παρουσιάζεται ο τρόπος εφαρμογής της διαμεσολάβησης και κατόπιν πραγματοποιούνται προσομοιώσεις σχολικής διαμεσολάβησης, όπου οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν τους ρόλους των μαθητών που έχουν μιαν αντιπαράθεση και των μαθητών που διεξάγουν τη διαμεσολάβηση. Παρουσίαση της σχολικής διαμεσολάβησης-Αναγκαιότητα της εφαρμογής της ως εναλλακτικού τρόπου επίλυσης διαφορών στο σχολείο- Ωφέλη για τους μαθητές και για το σχολείο- Τρόπος εφαρμογής της διαμεσολάβησης- Ανατροφοδότηση- Προσομοιώσεις συμμετεχόντων – Παρατηρήσεις – Αξιολόγηση.

Συνοπτική παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού του οδηγού EMB, ERASMUS MINUS
BULLYING

Βαγουρδή Αριάννα, Κουρούση Μάνια

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Παρουσίαση του Ηλεκτρονικού οδηγού EMB, Erasmus Minus Bullying, Practices in Prevention and Intervention in European Schools, προϊόντος προγράμματος KA2 Erasmus+, συνεργασίας 10 σχολείων με συντονιστή το Γυμνάσιο Θρακομακεδόνων και εταίρους από: Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Γερμανία, Φινλανδία, Πολωνία, Ρουμανία, Τουρκία και Βουλγαρία (40 καθηγητές και 400 μαθητές). Ο οδηγός EMB μπορεί να υιοθετηθεί από ένα οποιοδήποτε σχολείο και να συμβάλλει στην πρόληψη και αντιμετώπιση κρίσεων που προκύπτουν από σχολικό εκφοβισμό στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Η παρουσίαση συμπληρώνεται από 2 βιωματικά εργαστήρια 45 λεπτών το κάθε ένα. α) Παρέμβαση με φόρμες καταγραφής περιστατικού και ταινίες: δείγμα προτεινόμενης δράσης παρέμβασης, από ένα σύνολο προτάσεων που βρίσκονται στον ηλεκτρονικό οδηγό EMB. Συμπληρώνονται φόρμες καταγραφής περιστατικού και ακολουθεί προβολή ταινίας EMB μικρού μήκους με τίτλο: "Manolis' case" Anti-bullying film, Spain. Το εργαστήριο δίνει εργαλεία στον εκπαιδευτικό, ώστε να αντιμετωπίσει το περιστατικό εκφοβισμού με ενσυναίσθηση, για πρόληψη ή παρέμβαση σε περιπτώσεις εκφοβισμού. β) Η ζωγραφική τέχνη ως εργαλείο πρόληψης κατά του σχολικού εκφοβισμού. Συνδέεται διαθεματικά με τα μαθήματα γλώσσας, ιστορίας, αγγλικών και καλλιτεχνικών. Ο οδηγός απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς διαφόρων χωρών και έτσι η διασύνδεσή του με αναλυτικά προγράμματα και συγκεκριμένα βιβλία δεν υπήρξε ζητούμενο, ούτε άλλωστε και εφικτός στόχος. Εναπόκειται στην εκπαιδευτική ομάδα του κάθε σχολείου να συντονίσει την διαθεματικότητα, με πιθανό γνώμονα της ειδικές μέρες αφιερωμένες κατά του εκφοβισμού, ρατσισμού κλπ, όπως συγκεντρώνονται ειδικά στον οδηγό EMB στο παράρτημα: SpecialWorlddays

Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων μέσω ψυχοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων τάξη
Τομπούλογλου Ιωάννης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Στοιχεία ορθής επικοινωνίας /συζήτηση - γνωριμία - βάδιση - χειραψίες - παιχνίδι προθέρμανσης - συζήτηση σε ζευγάρια (ενεργητική ακρόαση) - εικόνα σώματος/ έκφραση συναισθήματος - μετάδοση φράσεων - βλεμματική επικοινωνία - ιστορίες με εικόνες - στερεότυπα (παιχνίδι ρόλων). Σύντομη παρουσίαση του εργαστηρίου στην ολομέλεια και βιωματική προσέγγιση της θεωρίας μέσα από σειρά δραστηριοτήτων (ατομικές και ομαδικές) που έχουν χαρακτήρα ψυχαγωγικό, φιλικό, συμμετοχικό, κριτικό, ομαδικό, συνεργατικό. Οι δραστηριότητες μεταφέρονται άμεσα στη σχολική τάξη.

Κύκλος - Θεωρητική προσέγγιση (pp) / συζήτηση

Γνωριμία / ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων

Συνδυασμός ελεύθερου βαδίσματος και μη λεκτικής επικοινωνίας (βλέμματα ή κινήσεις) - Χειραψίες με δυο χέρια (αφήνω... πιάνω... ονοματίζω)

Ο 'κατάσκοπος' [αναζήτηση μεταφερόμενου μηνύματος]

Κυλόμενη ιστορία (συμμετοχή σε αφήγηση – φαντασία, προσαρμογή, έμπνευση)

Ρολογάκι [Ομόκεντροι κύκλοι] Εύρεση κοινών στοιχείων & δεξιοτήτων

'Πέτα το μπαλάκι' (ομαδικός συντονισμός – απαιτήσεις καλής επικοινωνίας)

'Βρες το ζευγάρι σου' / αποτύπωση καταστάσεων (εικόνα σώματος)

Σε δυο αντικριστούς στίχους

'Στείλε τη φράση' και 'αλλάζουμε θέσεις – βλεμματική επικοινωνία'

'Μάντεψε την ιστορία' (σκίτσα / εικόνες ...)

'Επικοινωνία μέσα από καθορισμένους ρόλους' (στερεότυπα)

Κλείσιμο – Συζήτηση – Αξιολόγηση

Ανάπτυξη της ικανότητας των παιδιών προσχολικής ηλικίας για τη διαχείριση των μεταξύ
τους συγκρούσεων

Γιώργος Μπάρμπας, Αρχοντία Καθάριου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Οι συγκρούσεις μεταξύ των παιδιών στην προσχολική ηλικία είναι σύνηθες και φυσιολογικό φαινόμενο στη ζωή του νηπιαγωγείου, ιδιαίτερα στο ελεύθερο παιχνίδι, που οργανώνεται και ελέγχεται από τα ίδια δίχως την παρέμβαση του ενήλικα. Οι διαφωνίες είναι έκφραση διαφορετικών επιθυμιών ή διαφορετικών συνηθειών και αναπαραστάσεων της ζωής που μεταφέρονται από τα ίδια μέσα στο παιχνίδι τους. Οι διαμάχες δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να ασκηθούν να «βλέπουν» τους άλλους υπερβαίνοντας τον εγωκεντρισμό της ηλικίας τους, να εκτιμήσουν τι περιμένουν από αυτούς και να επεξεργαστούν ανάλογα τις πράξεις τους και τους ρόλους που κατέχουν· να αναπτύξουν κατάλληλες στρατηγικές για να πετύχουν την αποδοχή από τους άλλους ικανοποιώντας ταυτόχρονα τις επιθυμίες τους, δηλαδή να αποκτήσουν κοινωνική επάρκεια στις σχέσεις τους με τους συνομηλίκους. Η μη αποδοχή, ιδιαίτερα για τα παιδιά που απορίπτονται συστηματικά από τα άλλα είτε είναι αφανή (δεν τα αναζητά κανένα για να παίξουν) είτε παίζουν συστηματικά παράλληλο ή μοναχικό παιχνίδι, μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες στην κοινωνική συγκρότηση του παιδιού. Η παρεμβατική- καθοδηγητική στάση της νηπιαγωγού, που δίνει τη λύση στις διενέξεις των παιδιών, στερεί από αυτά τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν τις δικές τους στρατηγικές, να πάρουν την ευθύνη του εαυτού τους απέναντι στην ομάδα και στις σχέσεις τους. Στόχος του εργαστηρίου είναι να αναδειχθεί η δυνατότητα των παιδιών να αποκτήσουν ευθύνη και ικανότητα διαχείρισης των συγκρούσεών τους και να παρουσιαστούν κατάλληλες παιδαγωγικές πρακτικές υποστήριξης των παιδιών για το σκοπό αυτό.

Θεατρικές διαδρομές στους δρόμους του σχολικού εκφοβισμού

Κουταντώνης Σταύρος, Στυλπνοπούλου Δέσποινα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Οι συμμετέχοντες συστήνονται και δημιουργούμε το συμβόλαιο καλής συνεργασίας. Αν η ομάδα συναντιέται για πρώτη φορά κάνουμε και παιχνίδια γνωριμίας. Οι συμμετέχοντες σε ομάδες μελετούν περιστατικά σχ. Εκφοβισμού. Στόχος του συγκεκριμένου βιωματικού εργαστηρίου είναι να αναγνωρίσουν τους πρωταγωνιστές σε τέτοια περιστατικά και να καταγράψουν τα συναισθήματα αυτών. Αυτό γίνεται είτε δημιουργώντας μία προσωπογραφία ενός από τους πρωταγωνιστές είτε με την κατασκευή ενός θυρεού για αυτόν. Στη συνέχεια ζητάμε από τους συμμετέχοντες να βρούνε μια λύση για αυτό το περιστατικό. Στη 2η διδακτική ώρα ζητάμε από τους συμμετέχοντες να δραματοποιήσουν αυτό το περιστατικό. Στο τέλος αξιολογούμε την δράση καταγράφοντας το πώς αισθανθήκαμε.

Εφαρμόζοντας τις «ΓΕΦΥΡΕΣ - Εργαστήρια για την Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη παιδιών και εφήβων προσφύγων 8 - 16 ετών»

Σπυροπούλου Ελευθερία, Ζουντουρίδου Βασιλική

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, KA 2, XENIOS ZEUS, με συντονιστή την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας, δημιουργήθηκε από το Κέντρο Πρόληψης «Δίκτυο Άλφα» το υλικό «ΓΕΦΥΡΕΣ - Εργαστήρια για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη παιδιών και εφήβων προσφύγων 8 - 16 ετών». Τα 15 εργαστήρια προτείνονται ως χρήσιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς που εργάζονται με παιδιά και νεαρούς πρόσφυγες, στο πλαίσιο της τυπικής ή άτυπης εκπαίδευσης, προσφέροντας δραστηριότητες που βοηθούν στη διαδικασία προσαρμογής των παιδιών στις νέες συνθήκες και στη δημιουργία θετικού σχολικού κλίματος. Σκοπός των εργαστηρίων είναι να υποστηρίξουν τα παιδιά και τους έφηβους πρόσφυγες στη μετάβασή τους στις νέες συνθήκες, καλλιεργώντας, με σεβασμό στην προσωπική ιστορία και προέλευσή τους, την αίσθηση ασφάλειας, προσωπικού ελέγχου και πίστης στον εαυτό, προκειμένου να συνεχίσουν τη ζωή τους, επενδύοντας σε νέες σχέσεις και προοπτικές. Οι συμμετέχοντες, μέσω της βιωματικής διαδικασίας, θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο των εργαστηρίων, ώστε να είναι σε θέση να τα αξιοποιήσουν στη δουλειά που ήδη κάνουν με τα παιδιά.

Η αναγνώριση του κοινωνικοποιητικού ρόλου του σχολείου μέσα από βιωματικές και δημιουργικές δράσεις

Μυλωνά Ζαφειρούλα, Σουσαμίδου Κατερίνα, Καμπάνης Σαμαράς

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Σκοπός του εργαστηρίου ήταν η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών στο ζήτημα του κοινωνικοποιητικού ρόλου του σχολείου. Στη συνείδηση πολλών, γονέων, παιδιών αλλά και εκπαιδευτικών, το σχολείο είναι συνυφασμένο με την απόκτηση γνώσεων. Όμως πολύ σπουδαίο μέρος καλύπτει η κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. Η ειρηνική συνύπαρξη με συνομηλίκους και η παράλληλη γνωσιακή και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών αποτελεί σημαντική πρόκληση για το σύγχρονο σχολείο. Η ενσυναίσθηση, η αυτορρύθμιση συμπεριφοράς, η αυτογνωσία, η κοινωνική ευαισθητοποίηση, η λήψη αποφάσεων εντάσσονται στη σχολική ζωή και επηρεάζουν ουσιαστικά το βαθμό ικανοποίησης που βιώνει το παιδί από τη συμμετοχή του σ' αυτήν. Θα ασχοληθούμε με το ζήτημα αυτό με αφορμή το παραμύθι «Και γιατί να πάω σχολείο;» των Ζαφειρούλας Μυλωνά και Κατερίνας Σουσαμίδου σε μουσική του Καμπάνη Σαμαρά. Μέσα από ενεργητικές - συμμετοχικές διαδικασίες στο πλαίσιο του εργαστηρίου, θα αναδειχθούν προβληματισμοί, όψεις και προτάσεις προσέγγισης του θέματος. Θα αξιοποιηθούν ελκυστικά στοιχεία για μεγάλους και παιδιά: μουσική, εικόνα, αλληγορίες, δράση, σενάριο, κίνηση, θεατρικότητα, παιχνίδι, φαντασία, τραγούδι. Με αφορμή το παραμύθι αυτό δημιουργήθηκε μια Performance χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα. ΜΟΥΣΙΚΗ-ΚΕΙΜΕΝΟ-BINTEO. Είναι ωραίο στον κόσμο του παραμυθιού ότι όλα μπορούν να συμβούν. Τα λόγια τρέχουν και συντάσσονται ατενώς σε μια περίεργη διάταξη, αφήνοντας ανοιχτούς μικρούς διαδρόμους. Η μουσική περνά ενδιάμεσα περιγράφει, προτείνει συμπληρώνει και μορφοποιεί αυτά που παρατηρεί. Δανείζεται στοιχεία από μια άλλη τέχνη, την τέχνη της ποίησης και της συγγραφής. Την τέχνη της «ΓΛΩΣΣΑΣ» για να δώσει μορφή στις βασικές φιγούρες του παραμυθιού, του παιδικού μουσικού αυτού θεάτρου.

Το «Παιχνίδι της Σχεδίας» ή Παρά λίγη καρδιά θα' ταν ο κόσμος άλλος.

Αντωνίου Γεωργία, Ντίνα Σκόρδου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Το πλαίσιο στο οποίο κινείται η συγκεκριμένη εργασία πιηγάζει από τη συμμετοχή μας στην Ακαδημία για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Πράξη στην Ελλάδα, μία συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού WergelandCenter που έλαβε χώρα το σχολικό έτος 2015-2016 και στην οποία συμμετείχε ένα σχολείο από κάθε Περιφέρεια. Επιμορφωθήκαμε σχετικά με την εκπαίδευση σε θέματα Δημοκρατίας και αναλάβαμε μία τάξη με την οποία υλοποιήσαμε το πρόγραμμα που είχαμε επιλέξει (κάνοντας μια συνάντηση κάθε μήνα). Μία από τις δράσεις μας ήταν το Παιχνίδι της Σχεδίας, μία πρόταση από το Βιβλίο 6 - Διδάσκουμε τη Δημοκρατία (Κεφάλαιο 2.1) που βρίσκεται στην εκπαιδευτική πλατφόρμα LivingDemocracy, η οποία προωθεί τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο σχολείο. Πρόκειται για ένα παιχνίδι ρόλων που θα παρουσιαστεί στην αρχή του εργαστηρίου. Θα ακολουθήσει η παρουσίαση των αποτελεσμάτων του παιχνιδιού. Μετά τη βιωματική δράση οι παίκτες παρακολουθούν βίντεο σχετικά με το διαστημικό σκάφος Apollo 13 και το ιστορικό γεγονός της επιτυχούς επιστροφής του στη Γη (μέσα από αρμονική συνεργασία). Στη συνέχεια, τίθεται το ερώτημα σχετικά με τη λειτουργικότητα ή όχι της λογικής του «αδύναμου κρίκου». Είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθούμε πάντα πιστά του κανόνες οποιουδήποτε «παιχνιδιού». Η απάντηση δίνεται μέσα από το κοινωνικό πείραμα του Milgram

---

Ιστορίες μάθησης (learningstories) μια εναλλακτική παιδαγωγική αξιολόγηση

Καραγιώργου Ιωάννα, Χατζηγεωργιάδου Σοφία

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Η παιδαγωγική αξιολόγηση στην προσχολική ηλικία αποτελεί μια καινοτόμο προσέγγιση για την οικοδόμηση του κατάλληλου περιβάλλοντος μάθησης. Η καταγραφή των στρατηγικών μάθησης και συνεργασίας που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν, δραστηριοποιούνται και εκφράζονται στο σχολικό περιβάλλον (James, 2013). Τα learning stories (Carr, 2001; Carter, 2010), αποτελούν μια εναλλακτική μορφή παιδαγωγικής αξιολόγησης πέρα από τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων και των εργασιών, στα οποία τα παιδιά καλούνται να ανταποκριθούν. Προωθούν την κατανόηση της συμπεριφοράς τους και στηρίζονται όχι μόνο στην καταγραφή των συνθηκών μάθησης, αλλά και στην αυτοαξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας από τα παιδιά. Επίσης, αποτελούν μια ευκαιρία για να ενισχυθεί η επικοινωνία και η συνεργασία του σχολείου με την οικογένεια.

Συνεπώς, οι πληροφορίες που συλλέγονται αφορούν αφενός στη γνωστική ικανότητα των παιδιών και αφετέρου στην ψυχοσυναίσθηματική λειτουργία τους, αλλά και στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών τους δεξιοτήτων, κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Παιζουμε διαπολιτισμικά για να ζούμε αρμονικά!

Βιργινία Αρβανιτίδου, Σοφία Χατζηγεωργιάδου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Το φαινόμενο της πολυπολιτισμικότητας των κοινωνιών είναι διαχρονικό, ωστόσο τα νέα δεδομένα που συνεπιφέρει η κλιμάκωση του παγκόσμιου μεταναστευτικού και προσφυγικού κύματος το καθιστούν ιδιαίτερα επίκαιρο. Το σύγχρονο σχολείο αποτελεί χώρο συνάντησης και συνύπαρξης παιδιών διαφορετικής καταγωγής, κουλτούρας, γλώσσας, θρησκείας κ.ο.κ. και η κοινωνική ένταξή τους αποτελεί κυρίαρχο ζητούμενο της παιδαγωγικής διαδικασίας. Το ομαδικό παιγνίδι προσφέρει συνθήκες συνεργασίας και αλληλεπίδρασης των παιδιών και θεωρείται εξαιρετική μαθησιακή κατάσταση λόγω της κοινωνικής φύσης του. Το παρόν εργαστήριο προτείνει ένα διαπολιτισμικό παράδειγμα αξιοποίησης του ομαδικού παραδοσιακού παιχνιδιού, που επειδή φέρει έντονα πολιτισμικά στοιχεία, δύναται να λειτουργήσει ως εργαλείο για την κοινωνική ένταξη όλων των παιδιών. Η συνεισφορά του εν λόγω παραδείγματος έγκειται στο γεγονός ότι δεν εξαντλείται στην απλή παράθεση παραδοσιακών παιχνιδιών ως φορέων διαφορετικών πολιτισμών, αλλά βασίζεται στο τρίπτυχο: επαφή και γνωριμία με το διαφορετικό, σύγκριση των διαφορετικών με το οικείο, με απώτερο στόχο την ανακάλυψη ομοιοτήτων και διαφορών, από κοινού δράση για τη σύνθεση του καινούριου.

«Σήμερα είμαι εγώ εσύ»

ΦελεκίδουΡία (Βαρβάρα), Ελένη Στάμου, Σμαρώ Χιονά

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Εργαστήριο ενσυναίσθησης για την παρουσία/ συνύπαρξη με τον άλλον που θα πραγματοποιηθεί με τους εκπαιδευτικούς για να υλοποιηθεί σε παιδιά ηλικίας τρίτης και τετάρτης δημοτικού. Ομαδοσυνεργατική μέθοδος, δημιουργική γραφή, ζωγραφική, δραματοποίηση – οι συμμετέχοντες με εμψυχωτή τον επιμορφωτή είναι οι πρωταγωνιστές και δρουν επιμορφούμενοι. 1) Εισαγωγή με «ανακάλυψη» μιας (της) κανονικότητας και ανάλυσής της /σύνδεση με τη διδακτική ενότητα «Το παιχνίδι στη λογοτεχνία» και «Το ταξίδι» 2) Σταδιακή αποδόμηση μέσα απ' την εμφάνιση της ανατροπής 3) Η διαδικασία της απόφασης (ζύγισμα παραμέτρων και επιλογή μέσα από πραγματικό ζύγισμα των αντιθετικών καταστάσεων που συνηγορούν για τη μια ή την άλλη επιλογή 4) Αποκλεισμός κανονικοτήτων και οριακές επιλογές 5) «Τα αφήνω όλα ή σχεδόν όλα πίσω» 6) Η διαδρομή με όλα τα ενδιάμεσα στάδια μέσα από ασκήσεις δημιουργικής γραφής και ζωγραφικής 7) Η άφιξη – μια νέα πραγματικότητα μέσα από δημιουργική γραφή και στη συνέχεια δραματοποίηση της 8) Το πρόβλημα, η αδυναμία προσαρμογής/ λίστες με καταγραφή αδιεξόδων 9) Επιλογή πιθανών (αναμενόμενων ή ανατρεπτικών) λύσεων μέσα από διάλογο, ιδεοκαταιγισμό, γραφή 10) Προτάσεις για την επιστροφή στην κανονικότητα με προσδιορισμό «τέλους» ή «νέας αρχής»

Πες το μ' ένα παραμύθι

Μπασδάρα Ελένη

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Το λαϊκό παραμύθι αποτελεί μέρος του πολιτισμού όλων των εθνικοτήτων. Σε κάθε κοινωνία αφομοιώθηκε από τη συλλογική μνήμη διαπλάθοντας την, χωρίς να έχει περάσει στο χώρο του γραπτού λόγου. Για αιώνες, τα λαϊκά παραμύθια ταξίδευαν πάντοτε κρατώντας ενιαία τη δομή τους και τα διαχρονικά τους χαρακτηριστικά, παρόλο που άλλαζαν πλαίσιο, κλίμα, γλώσσα και πολιτισμό. Οι εθνολόγοι διαπίστωσαν πως υπάρχουν κοινά σημεία ή μοτίβα μεταξύ των γειτονικών λαών ή των λαών που βρίσκονται πολύ μακριά. Γι αυτό και υποστηρίζουν πως τα παραδοσιακά λαϊκά παραμύθια είναι οικουμενικά. Οι έρευνες που αναλύουν το παραμύθι έδειξαν ότι, ενώ η μορφή του παραμυθιού παραμένει ίδια, ωστόσο υπάρχουν παραλλαγές σε κάθε λαό. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση είναι αναμφισβήτητο γεγονός στην χώρα μας και η εκπαιδευτική κοινότητα τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιεί νέες μεθόδους διδασκαλίας με σκοπό την καλλιέργεια της ευαισθησίας των μαθητών. Το λαϊκό παραμύθι είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των εκπαιδευτικών, το οποίο μπορεί να ευαισθητοποιήσει, να ψυχαγωγήσει και να ενώσει μαθητές από διαφορετικές χώρες και κουλτούρες. Σ' αυτό το βιωματικό εργαστήριο θα παρουσιάσω στους συμμετέχοντες την τέχνη και την τεχνική της αφήγησης των παραδοσιακών λαϊκών παραμυθιών, αξιοποιώντας τη βιωματική προσέγγιση. Θα αφηγηθούμε παραμύθια από την Ελλάδα και άλλες χώρες ώστε να ανακαλύψουμε τα κοινά τους στοιχεία.

«Ελεύθεροι πολιορκημένοι : προετοιμάζοντας συνεργατικά μια σχολική γιορτή»

Γκουγκαρά Ευαγγελία, Πέλλα Θεοφανούλα, Χάρμπα Κωνσταντίνα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Εκκινώντας από τη θέση ότι οι σχολικές γιορτές συνιστούν σημαντικά μέσα καλλιέργειας του κριτικού ιστορικού γραμματισμού των μαθητών και απαιτούν την ενεργό εμπλοκή τους ως ενεργών υποκειμένων-πολιτών σε όλη τη διαδικασία της προετοιμασίας τους, θα επιχειρηθεί η εξοικείωση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών με αντίστοιχες πρακτικές προετοιμασίας μίας σχολικής γιορτής σε συνθήκες προσομοιωμένης σχολικής τάξης. Αρχικά θα δοθεί στους επιμορφούμενους φύλο εργασίας, ώστε να γνωρίσουν τα γεγονότα και τα πρόσωπα της υπό εξέταση χρονικής περιόδου (1822-1826). Στη συνέχεια θα γίνει εξακτίνωση του θέματος και χωρισμός των συμμετεχόντων σε ομάδες. Η κάθε ομάδα θα επιλέξει τη θεματική με την οποία θα ασχοληθεί. Κατόπιν θα παρουσιάσει το υλικό της προτείνοντας πώς μπορεί αυτό να χρησιμοποιηθεί στο στήσιμο μιας σχολικής γιορτής. Στο τέλος θα γίνει αξιολόγηση του τρόπου εργασίας σε επίπεδο ομάδων. Μέσω της εργαστηριακής αυτής διαδικασίας αναμένεται οι συμμετέχοντες να καταστούν ικανοί να εφαρμόζουν αντίστοιχες συνεργατικές πρακτικές στις τάξεις τους για την προετοιμασία των σχολικών γιορτών, υπηρετώντας τη φιλοσοφία του ανοιχτού και δημοκρατικού σχολείου.

Μεταγραφή κειμένου με τη μέθοδο Κείμενο για όλους - EasytoRead, για μαθητές με αναγνωστικές δυσκολίες ποικίλης αιτιολογίας,

Τσουμπάρη Ιωάννα, Μουσκεφτάρα Αναστασία

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Η μέθοδος Κείμενο για 'Όλους αποτελεί εργαλείο του Καθολικού Σχεδιασμού, καθώς ακολουθώντας τις αρχές του, δημιουργεί κείμενα προσβάσιμα και κατανοητά από όλους. Η ετερογενής σύνθεση του σύγχρονου σχολείου απαιτεί διαφοροποιήσεις στο περιεχόμενο διδασκαλίας προκειμένου οι μαθητές να αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις γνωστικές τους στρατηγικές. Η πρόσβαση στην πληροφορία, τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό είναι δημοκρατικό δικαίωμα όλων, όμως άτομα με νοητική αναπτηρία ή μαθησιακή αναγνωστική δυσκολία ή διαφορετική μητρική γλώσσα ή περιορισμένη αναγνωστική επάρκεια περιορίζονται, αν και το μαθησιακό περιβάλλον οφείλει να εξασφαλίζει προσβασιμότητα και βίωμα επιτυχίας. Οι αρχές της απλότητας, της λογικής σειράς στην αφήγηση, της χρήσης συγκεκριμένων παραδειγμάτων και κυριολεκτικού λόγου, της οπτικοποίησης της πληροφορίας είναι κάποιες από τις αρχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην παραγωγή προσβάσιμου υλικού. Η μέθοδος easytoread ή Κείμενο για 'Όλους όπως αποδίδεται στα Ελληνικά στοχεύει στην παραγωγή πληροφορίας εύληπτης και κατανοητής από όλους. Το εργαστήριο θα παρουσιάσει τις αρχές που διέπουν τη μεταγραφή κειμένων με τη μέθοδο αυτή, θα επιδείξει παραδείγματα μεταγραφών και θα προετοιμάσει τους συμμετέχοντες με ασκήσεις κατάλληλα διαμορφωμένες να δοκιμάσουν περιπτώσεις μεταγραφής σε ποικιλία κειμένων με σκοπό την κατανόηση ότι τελικά αυτό που αξίζει είναι να δοκιμάζω να δημιουργώ κείμενα με την νέα αυτή μορφή τα οποία να μοιράζομαι με συναδέλφους μέσα από ένα δίκτυο συνεργασίας, κείμενα τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν και άλλοι, αυτούσια ή προσαρμοσμένα στις ανάγκες των μαθητών τους, μιας και η μεταγραφή κειμένων απαιτεί πολύ καλή γνώση των αναγκών της ομάδας στην οποία απευθύνεται, του περιεχομένου και του στόχου του κειμένου, όπως επίσης και του τι θέλουμε να τονίσουμε και με ποια σειρά. Πολύ σημαντικός παράγοντας ο οποίος θα καταδειχθεί στο εργαστήριο είναι και τι ότι κατά τη μεταγραφή το κείμενο πρέπει να διατηρήσει την ατμόσφαιρα, τα συναισθήματα και την ιδιαίτερη σφραγίδα του συγγραφέα του αρχικού κειμένου.

Αποτελεσματική επίλυση των συγκρούσεων μέσα από το εκπαιδευτικό υλικό OTHERNESS/
Ετερότητα

Χρηστίδου Χριστίνα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:

Το εργαστήριο περιλαμβάνει την πραγματοποίηση συγκεκριμένης δραστηριότητας από το εγκεκριμένο από το Υπουργείο Παιδείας εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε στα πλαίσια προγράμματος Erasmus + με το διακριτικό τίτλο ‘Otherness/Ετερότητα’ και υλοποιήθηκε σε σχολεία της Δυτικής Θεσ/νίκης ως πρόγραμμα Αγωγής Υγείας τα σχολικά έτη 2016-17 & 2017-18. Είναι αποτέλεσμα συνεργασίας 4 φορέων από 4 χώρες της Ευρώπης (Βουλγαρία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ελλάδα) όπου και υλοποιήθηκε το αντίστοιχο με την Ελλάδα διάστημα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έγινε με σκοπό να διαπαιδαγωγηθεί η νέα γενιά με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, με ανοχή και ανεκτικότητα στη διαφορετικότητα ώστε ως ενεργοί ενήλικες πολίτες να δημιουργήσουν ένα καλύτερο και δικαιότερο για όλους κόσμο. Θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα με τίτλο ‘αποτελεσματική επίλυση των συγκρούσεων’ με στόχο να συνειδητοποιήσουν οι συμμετέχοντες/ουσες τη θετική δύναμη της σύγκρουσης και να αναπτύξουν δεξιότητες αποτελεσματικής επίλυσης των συγκρούσεων με βάση τη στρατηγική win-win.